

**ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2002

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πριν τη διατύπωση των σκέψεων και προτάσεων μας, θεωρούμε σκόπιμο να προχωρήσουμε σε κάποιες διαπιστώσεις και να τις συσχετίσουμε με ορισμένα στοιχεία για την παραγωγική δομή και την απασχόληση στη Θεσσαλονίκη.

Έχουμε όλοι διατυπώσει κατά καιρούς την άποψη ότι η Θεσσαλονίκη διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα που την καθιστούν κέντρο οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Πλεονεκτήματα όμως που δυστυχώς, μέχρι σήμερα, δεν έχουν αξιοποιηθεί με την απαιτούμενη σοβαρότητα και τα οποία δεν πρόκειται να αναδειχθούν σε μοχλό ανάπτυξης αν δεν προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς η υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής στη Θεσσαλονίκη και τη Βόρεια Ελλάδα.

Η υπόθεση του Μετρό, η Εγνατία οδός που διέρχεται από το νομό Θεσσαλονίκης, η υποθαλάσσια αρτηρία, η δυτική είσοδος της πόλης, η εξωτερική Περιφερειακή οδός, η σιδηροδρομική σύνδεση του Λιμανιού με τη Βιομηχανική ζώνη, η κατασκευή του 6^{ου} προβλήτα και μια σειρά έργων που κάθε χρόνο εξαγγέλλονται, βρίσκονται ακόμη είτε στο στάδιο της μελέτης, είτε δεν έχουν εξασφαλιστεί οι πόροι για την υλοποίησή τους, είτε καρκινοβατούν στην εκτέλεσή τους. Αλλά και μία σειρά ζητημάτων που έχουν σχέση με το περιβάλλον είναι σε στασιμότητα, όπως τα προβλήματα της Λίμνης Αγίου Βασιλείου, ο Αξιός κλπ. Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης και η ανάπτυξή της δεν μπορούν να ξεκοπούν από τα μεγάλα έργα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Και βέβαια, δεν ξεχνάμε ζητήματα που έχουν να κάνουν με την ποιότητα ζωής και εργασίας, όπως το κυκλοφοριακό (ο μέσος εργαζόμενος χρειάζεται περίπου 2 ώρες την ημέρα για να μεταβεί και να επιστρέψει από την εργασία του), οι υποδομές υγιεινής - ασφάλειας της εργασίας και προληπτικής Ιατρικής, η αντισεισμική προστασία, η απορρύπανση του Θερμαϊκού, ο βιολογικός καθαρισμός κλπ.

Η Θεσσαλονίκη και η ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχουν ανάγκη από άλλες εξαγγελίες, η επανάληψη των οποίων άλλωστε δεν προσθέτει κύρος στη αξιοπιστία του πολιτικού λόγου. Χρειάζεται πολιτική βούληση και αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση τόσο των μεγάλων όσο και των μικρών έργων στη Θεσσαλονίκη και την περιφέρεια.

Δεν νοείται άλλη αναβλητικότητα ή καθυστέρηση για τη Θεσσαλονίκη. Ειδικά σήμερα που η Αθήνα έχει γίνει ένα απέραντο εργοτάξιο ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και έχουν ήδη δρομολογηθεί, στην υπόλοιπη χώρα, έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Γ' Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης.

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, λοιπόν, για να αποκτήσει η Θεσσαλονίκη διευρυμένο ρόλο, ως κέντρο παραγωγικό και πολιτισμικό, στην ευρύτερη περιοχή έχουν ημερομηνία λήξης. Διαφορετικά, όπως έχουμε τονίσει πάρα

πολλές φορές, μια ακόμη ιστορική ευκαιρία για την πόλη μας, την περιφέρεια αλλά και ολόκληρη τη χώρα θα έχει χαθεί.

ΜΕΡΟΣ Α: ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

I. ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ΣΥΓΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Εδώ και χρόνια στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης σειρά επιχειρήσεων και σημαντικοί παραγωγικοί κλάδοι διέρχονται βαθιά κρίση ώστε να μιλάμε πια για συνολική κρίση του παραγωγικού μοντέλου ανάπτυξης. Στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης τα προβλήματα εξαιτίας της προϊούσας αποβιομηχάνισης προσλαμβάνουν μορφή χιονοστιβάδας. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μεγάλες για τα μέτρα της Θεσσαλονίκης βιομηχανικές μονάδες, αποτελούν μέρος μόνο του συνολικού προβλήματος.

Οι αιτίες είναι πολλές και μπορούν να αναζητηθούν :

- Στην απουσία πρόβλεψης για τις νέες παραγωγικές συνθήκες
- Στη σταδιακή κατάρρευση της παραδοσιακής βιομηχανικής παραγωγής
- στην καθυστέρηση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων
- στην έλλειψη επενδυτικής δραστηριότητας
- στη μεταφορά παραγωγικών επιχειρήσεων στις γειτονικές χώρες, λόγω του φτηνού εργατικού δυναμικού

Οι επιπτώσεις βεβαίως στην απασχόληση εξαιτίας της κρίσης του παραγωγικού μοντέλου είναι σημαντικές. Εάν δε, προσθέσουμε την επιδείνωση της ανεργίας που παρατηρείται από την αυξημένη είσοδο αλλοδαπών εργαζομένων στη χώρα και από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό των ορεινών και άλλων περιοχών της υπαίθρου που μετεγκαθίστανται στα μεγάλα αστικά κέντρα, τότε πλέον το πρόβλημα είναι βέβαιο ότι θα καταστεί εκρηκτικό.

Η δραματική αύξηση της ανεργίας που παρατηρείται στη Μακεδονία και στη Θεσσαλονίκη απαιτεί γενναίες πολιτικές αποφάσεις και άμεση λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την αντιμετώπισή της. Θέλουμε να τονίσουμε για άλλη μια φορά ότι τα παραπάνω μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο εάν υπάρξει ολοκληρωμένος σχεδιασμός για την ανάπτυξη της πόλης μας.

Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οι φορείς της πόλης, οφείλουν αυτή τη φορά να διαμορφώσουν ένα καθολικά αποδεκτό σχέδιο δράσης για το οποίο θα αγωνιστούν ανυποχώρητα, ώστε να

υλοποιηθεί. Τονίζουμε ότι η ενσωμάτωση της αστικής ανάπτυξης στον προγραμματισμό των διαρθρωτικών αλλαγών, δεν πρέπει να παραγνωρίζει τον παράγοντα άνθρωπο και τις ανάγκες του. Σ' αυτή τη βάση προβλήματα που έχουν σχέση με την αγορά εργασίας, την ποιότητα ζωής, την κοινωνική φροντίδα, την υγεία, την παιδεία, είναι ζητήματα πρώτης προτεραιότητας.

ΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κατά τη γνώμη μας, πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένος σχεδιασμός για την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι τι είδους ανάπτυξη θέλουμε:

- Ανάπτυξη με στήριξη της βιομηχανίας και των κρίσιμων κλάδων της;
- Ανάπτυξη με τη δημιουργία ζωνών διαμετακομιστικού εμπορίου στη Θεσσαλονίκη;
- Ανάπτυξη με τη Θεσσαλονίκη τόπο παροχής υπηρεσιών προς τις χώρες της Βαλκανικής ή της Παραευξείνιας ζώνης ;

Η απάντηση πρέπει να είναι μία και μόνη.

Χωρούν όλες οι παραπάνω προοπτικές αρκεί να στηρίζονται και να προωθούνται από ένα καλά προετοιμασμένο σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης. Πρέπει, πλέον, από τις διαπιστώσεις, με αφορμή και τη σημαντική αύξηση της ανεργίας, να περάσουμε σε μια επιθετική πολιτική. Να προωθηθεί η πραγματική ανάπτυξη που σημαίνει υποδομές, παραγωγική-επενδυτική δραστηριότητα με νέες θέσεις εργασίας.

Πιστεύουμε ότι οι βασικοί άξονες μιας τέτοιας πολιτικής πρέπει να στηρίζονται :

1. Στην εκπόνηση μιας σύγχρονης βιομηχανικής πολιτικής με τη συνεργασία όλων των παραγωγικών φορέων.
2. Στην επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων υποδομής.
3. Στην ορθολογική διαχείριση του Γ' Κ.Π.Σ. Τα διάφορα Υπουργεία χρειάζεται να σταματήσουν τις παρεμβάσεις τους στο ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, τις οποίες κάνουν για να καλύψουν τις ανάγκες τους συμπληρωματικά.
4. Στις περιφερειακές και κλαδικές πολιτικές για την απόκρουση των συνεπειών της αποβιομηχάνισης.
5. Στην εισαγωγή της έρευνας, του σχεδιασμού, της καινοτομίας και στην ποιοτική αναβάθμιση των παραγομένων προϊόντων.
6. Στη στήριξη των Μ.Μ.Ε ώστε να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό από την παγκοσμιοποίηση.

7. Στον εκσυγχρονισμό και τη διαφανή λειτουργία των οργανισμών του δημοσίου που εμπλέκονται στη διαδικασία της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της αύξησης της απασχόλησης, όπως ο ΟΑΕΔ.
8. Στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με τη διαρκή επιμόρφωση του μέσω προγραμμάτων που θα συνδέονται με τις πραγματικές ανάγκες της παραγωγής.

Ο ρόλος του δημόσιου τομέα σε τοπικό επίπεδο θα πρέπει να είναι καθοριστικός, τόσο μέσα από επενδύσεις στις υποδομές (ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των πολιτών) και στις νέες εφαρμογές όσο και μέσα από την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας στην εσωτερική και εξωτερική τους λειτουργία.

Θεωρούμε ότι τα παραπάνω πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση του Γ' ΚΠΣ, ώστε να προβλεφθούν οι κατάλληλοι εθνικοί και κοινοτικοί πόροι και κυρίως να αποφευχθούν φαινόμενα δημιουργίας νέων ανισοτήτων τόσο σε τοπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

Βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

- Πρόγραμμα εκπαίδευσης σε αντιστοιχία με την τεχνολογική εξέλιξη
- Χρήση Πληροφορικής στα εκπαιδευτικά προγράμματα σε όλα τα επίπεδα.
- Αντιμετώπιση της έλλειψης επαγγελματιών στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας, μέσα από αύξηση των πόρων για σπουδές πληροφορικής, ενδυνάμωση μεταπτυχιακών σπουδών, και παράλληλα στήριξη έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα.
- Συνεχιζόμενη κατάρτιση με προγράμματα για ανέργους αλλά και ηλικιωμένους εργαζόμενους.
- Επανακατάρτιση απειλούμενων με απόλυση και έμφαση στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση με χρήση εκπαιδευτικής άδειας.
- Προώθηση συστημάτων πιστοποίησης επαγγελματικής εμπειρίας (δεξιοτήτων και ικανοτήτων).

II. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Δίνουμε μεγάλη έμφαση στην κοινωνική συνοχή και ισότητα ευκαιριών, όπως επίσης στην οικολογική ισορροπία και ποιότητα ζωής. Οι δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν, δεν πρέπει να υπολείπονται στους τομείς αυτούς σε όφελος μονό των οικονομικών δεικτών.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η παρέμβαση των εκπροσώπων των εργαζομένων, πρέπει να είναι ισότιμη και καθοριστική σε όλα τα επίπεδα συγκρότησης και λειτουργίας των οργάνων και διαδικασιών του Στρατηγικού Σχεδίου.

V. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ - ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Η αύξηση της ανεργίας που παρατηρείται στη Θεσσαλονίκη απαιτεί την άμεση λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την αντιμετώπισή της. Εκφράζουμε την αγωνία μας όταν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες έχουν κλείσει ή βρίσκονται στα πρόθυρα του κλεισίματος τους.

ΣΤΟΧΟΙ - ΔΡΑΣΕΙΣ

Προϋπόθεση για την επιτυχία των στόχων προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ανεργία μέσω της υγιούς παραγωγικής ανάπτυξης είναι :

1. Η συγκρότηση μηχανισμών πρόβλεψης και ανάλυσης των νέων δεδομένων στην παραγωγή και την εργασία. Ας τονιστεί στο σημείο αυτό ότι απουσιάζει παντελώς η ύπαρξη μιας πρωτογενούς έρευνας και μελέτης σχετικά με τις νέες παραγωγικές συνθήκες, την κατανομή του εργατικού δυναμικού, τις κοινωνικές διαστρωματώσεις και την κοινωνική κινητικότητα που παρατηρείται. Οι υπάρχουσες δομές είτε δεν επαρκούν για την έρευνα αγοράς εργασίας είτε δεν μπορούν ακόμη να καλύψουν με επάρκεια τις σύγχρονες εξελίξεις.
2. Η δημιουργία κλαδικών και τεχνολογικών ινστιτούτων έρευνας, σχεδιασμού και ανάπτυξης ώστε να αναπτυχθούν νέα πεδία επιχειρηματικής δράσης, νέα προϊόντα και καινοτόμες παραγωγές με έμφαση στο σύγχρονο DESIGN (π.χ. Ινστιτούτο Κλωστοϋφαντουργίας, Τροφίμων-Ποτών, Πληροφορικής κ.λ.π.)
3. Η αναβάθμιση των επιχειρήσεων με εξάλειψη των οργανωτικών τους αδυναμιών με παροχή συμβουλών από εξειδικευμένα κέντρα και με τη δημιουργία σύγχρονων βιοτεχνικών πάρκων με όλες τις διευκολύνσεις της σύγχρονης τεχνολογίας.
4. Η εγκαθίδρυση αποτελεσματικού συστήματος που να συνδέει την εκπαίδευση με την απασχόληση. Η ελλιπής και αναποτελεσματική λειτουργία των διαφόρων οργανισμών που αναφέρονται στο σημείο αυτό, προκαλούν σοβαρή αναντιστοιχία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς ειδικοτήτων.

Απαιτείται επίσης να ενταχθούν οι επιχειρήσεις της Θεσσαλονίκης στις ενισχύσεις της γ' ζώνης κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου κυρίως για τις προϋπάρχουσες του 1982 μονάδες και να αρθούν οι μειώσεις των ποσοστών ενίσχυσης που προβλέπει το νέο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης για ορισμένες επιχειρήσεις της Δ' ζώνης του Νομού Θεσσαλονίκης. Η βιομηχανία της περιοχής έχει εξαιρετική συμβολή στη διατήρηση και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η ανακοπή της αποβιομηχάνισης πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα.

Χρειάζεται να υπάρξει ένας σχεδιασμός για την αναπτυξιακή πορεία της τοπικής οικονομίας που δεν θα αναγορεύει τις ιδιωτικοποιήσεις ως τη μόνη λύση. Ιδιαίτερα στην πόλη μας παρά τη σχετική στασιμότητα όλων των ζητημάτων, το μόνο που προχώρησε είναι οι ιδιωτικοποιήσεις μια σειράς δημόσιων επιχειρήσεων ζωτικών για την ποιότητα ζωής και την ανάπτυξη της περιοχής, όπως η ΕΥΑΘ, ΛΙΜΑΝΙ, ΔΕΘ, ΕΛ.ΠΕ., ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ κ.λ.π. Η πολιτική αυτή των ιδιωτικοποιήσεων συνοδεύεται και με επίθεση σε εργασιακά κεκτημένα, ως μοναδική σχεδόν προϋπόθεση για την επίτευξή της. Εκφράζουμε τη ριζική αντίθεσή μας στις πολιτικές αυτές, αντίθετα πιστεύουμε στη σοβαρή συμβολή των εκσυγχρονισμένων δημόσιων επιχειρήσεων, ως αναπτυξιακών αξόνων της ευρύτερης περιοχής μας.

VI. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ο χάρτης της αγοράς εργασίας στο Πολεοδομικό μας συγκρότημα το Δ' τρίμηνο του 2000, διαμορφώνεται ως εξής:

Απασχολούμενοι, άνεργοι, μη ενεργός πληθυσμός

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

	ΣΥΝΟΛΟ	Εργατικό Δυναμικό	Απασχολο ύ-μενοι	Άνεργοι	Μη ενεργοί
ΣΥΝΟΛΟ					
ΣΥΝΟΛΟ	785213	382955	341017	41938	402258
14 ετών	0	0	0	0	0
15-19 ετών	64458	7698	5400	2298	56760
20-24 ετών	79969	38950	28150	10800	41019
25-29 ετών	68824	55381	47568	7813	13443
30-44 ετών	198544	158100	144771	13328	40444
45-64 ετών	233817	120528	112830	7698	113289

65+ ετών	139601	2298	2298	0	137303
ΑΝΔΡΕΣ					
ΣΥΝΟΛΟ	366754	225200	209804	15396	141554
14 ετών	0	0	0	0	0
15-19 ετών	31252	4826	3792	1034	26427
20-24 ετών	38146	18958	14937	4021	19188
25-29 ετών	32286	28150	24933	3217	4136
30-44 ετών	91344	87897	83646	4251	3447
45-64 ετών	110762	83531	80658	2872	27231
65+ ετών	62964	1838	1838	0	61126
ΓΥΝΑΙΚΕΣ					
ΣΥΝΟΛΟ	418459	157755	131214	26541	260704
14 ετών	0	0	0	0	0
15-19 ετών	33206	2872	1609	1264	30333
20-24 ετών	41823	19992	13213	6779	21831
25-29 ετών	36538	27231	22635	4596	9307
30-44 ετών	107200	70203	61126	9077	36997
45-64 ετών	123056	36997	32171	4826	86059
65+ ετών	76637	460	460	0	76177

**Άνεργοι Χρόνος που ζητούσε εργασία (άνεργοι παλαιοί και νέοι)
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

	ΣΥΝΟΛΟ	Τώρα θα αρχίσει να αναζητά εργασία	Λιγότερο από 1 μήνα	1 - 2 μήνες	3 - 5 μήνες	6 - 11 μήνες	>12	ΝΕΟΙ
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ								
ΣΥΝΟΛΟ	41938	115	2758	5860	6779	5285	21141	19762
14 ετών	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19 ετών	2298	0	230	574	574	345	574	2183
20-24 ετών	10800	0	1034	1494	1609	1379	5285	8388
25-29 ετών	7813	0	230	1379	804	460	4941	4366
30-44 ετών	13328	0	1034	1723	2298	1953	6319	3907
45-64 ετών	7698	115	230	689	1494	1149	4021	919
65+ ετών	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΝΔΡΕΣ								
ΣΥΝΟΛΟ	15396	0	1494	2528	2528	919	7928	6894

14 ετών	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19 ετών	1034	0	230	115	345	115	230	919
20-24 ετών	4021	0	460	689	574	345	1953	3332
25-29 ετών	3217	0	115	919	230	0	1953	1723
30-44 ετών	4251	0	574	460	1034	230	1953	804
45-64 ετών	2872	0	115	345	345	230	1838	115
65+ ετών	0	0	0	0	0	0	0	0
ΓΥΝΑΙΚΕ Σ								
ΣΥΝΟΛΟ	26541	115	1264	3332	4251	4366	13213	12869
14 ετών	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19 ετών	1264	0	0	460	230	230	345	1264
20-24 ετών	6779	0	574	804	1034	1034	3332	5056
25-29 ετών	4596	0	115	460	574	460	2987	2643
30-44 ετών	9077	0	460	1264	1264	1723	4366	3102
45-64 ετών	4826	115	115	345	1149	919	2183	804
65+ ετών	0	0	0	0	0	0	0	0

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Στη Θεσσαλονίκη το επίπεδο της ανεργίας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Η ύπαρξη υπέρ των 50.000 ανέργων από τους οποίους 50% αναζητά για πρώτη φορά εργασία, η αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας στο επίπεδο του 56% των ανέργων, η αύξηση των απολύσεων και τέλος, το γεγονός ότι η πλειοψηφία της ανεργίας (59%) πλήττει τους νέους και ιδιαίτερα τις γυναίκες από 15 έως 29 ετών, αποδεικνύει ότι οι πολιτικές απασχόλησης είναι τουλάχιστον αναποτελεσματικές.

Το Ε.Κ.Θ. θεωρεί ουσιώδες ζήτημα για την επίλυση του προβλήματος της ανεργίας την επανένταξη της πλήρους απασχόλησης στους στόχους της αναπτυξιακής και μακροοικονομικής πολιτικής. Υποστηρίζει ένα εναλλακτικό μοντέλο βιώσιμης (οικολογικά και κοινωνικά) ανάπτυξης που θα βασίζεται σε υψηλούς ρυθμούς παραγωγικότητας της εργασίας, ενίσχυση του ρόλου της μισθωτής εργασίας και μείωση των ωρών εργασίας χωρίς μείωση των αποδοχών.

Μια ολοκληρωμένη πολιτική περιλαμβάνει φυσικά ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας που θα αναφέρεται στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, στους παλινοσοτούντες ομογενείς και στους οικονομικούς μετανάστες. Φυσικά ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό κράτος πρόνοιας οφείλει να διασφαλίζει την αλληλεγγύη των γενεών.

Σε τελευταία ανάλυση, χρειάζεται να δούμε μια Πολιτική που να συνδυάζει το ζήτημα της Απασχόλησης με την αύξηση των παραγωγικών Επενδύσεων και τη μείωση του χρόνου εργασίας σε συνδυασμό με μία αναγεννητική προσπάθεια για το σύστημα της εκπαίδευσης και της δια βίου κατάρτισης.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Το τοπίο που διαμορφώνεται στην αγορά εργασίας και οι δυσοίονες προοπτικές για την απασχόληση σε συνδυασμό με τον υψηλό δείκτη ανεργίας, επιβάλλουν την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για την αύξηση της απασχόλησης όπως :

1. Συστηματική παρακολούθηση των πολιτικών καταπολέμησης της ανεργίας. Ετήσια παρακολούθηση και αξιολόγηση όχι μόνο σε εθνικό αλλά και τοπικό επίπεδο των αποτελεσμάτων τους, με την αναβαθμισμένη και ενεργό συμμετοχή των παραγωγικών φορέων και του συνδικαλιστικού κινήματος. Στόχος είναι η εξάλειψη αρνητικών φαινομένων όπως :
 - η έλλειψη στοιχείων σχετικά με την πραγματική αποτύπωση της τοπικής αγοράς εργασίας καθώς και η ανυπαρξία πληροφοριών για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων που υλοποιούνται
 - η υποβαθμισμένη λειτουργία των υπηρεσιών απασχόλησης και η ανεπαρκής υποστήριξη των ανέργων, οι οποίοι πολλές φορές δεν πληροφορούνται καν τις δυνατότητες ανεύρεσης μιας θέσης εργασίας που υπάρχει
 - η μη σύνδεση των προγραμμάτων επιδότησης θέσεων εργασίας ή επαγγελματικής κατάρτισης με τις συγκεκριμένες ανάγκες της οικονομίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο
2. Η υλοποίηση συμπληρωματικών μέτρων διευθέτησης των ανισοροπιών και των ανισοτήτων πρόσβασης στην αγορά εργασίας, οι βασικές κατευθύνσεις των οποίων πρέπει να είναι:
 - η καθιέρωση 35ωρης εβδομαδιαίας εργασίας χωρίς μείωση αποδοχών και κατάργηση της υπερεργασίας και υπερωριών
 - η αύξηση των πόρων για την απασχόληση, η δίκαιη περιφερειακή κατανομή τους και η εξεύρεση νέων πόρων (κρατικός

προϋπολογισμός, τεχνολογικοί και περιβαλλοντικοί φόροι, τυχερά παιχνίδια κ.λ.π.)

- ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του ΟΑΕΔ, που επιτέλους πρέπει να αποκτήσει περιφερειακές αντιπροσωπευτικές διοικήσεις
- η δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τομείς δραστηριότητας που συνδέονται με την κοινωνική εργασία και με την κάλυψη νέων αναγκών τοπικού χαρακτήρα.
- η αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων με επιθετικό και ποιοτικό περιεχόμενο και όχι παθητικό που συνήθως στηρίζεται στη μείωση του προσωπικού και την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, πολλές φορές μάλιστα με την αξιοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων του Ελληνικού δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- η αύξηση των επιδομάτων ανεργίας στο 80% του βασικού μισθού και με διάρκεια επιδότησης πλέον των 12 μηνών
- η επιδότηση εργασίας με προϋποθέσεις σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (νέοι - ηλικιωμένοι εργαζόμενοι)
- η ορθολογικοποίηση του συστήματος τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης, που πλέον πρέπει να βγάζει αποφοίτους μόνο στις ειδικότητες που έχει ανάγκη η αγορά εργασίας.
- η συγκράτηση του πληθυσμού των γειτονικών με τη Θεσσαλονίκη νομών, ιδιαίτερα των ορεινών - ημιορεινών με παροχή ευκαιριών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης

Συστατικά στοιχεία μιας τέτοιας πολιτικής, είναι η τεχνολογική και οργανωτική αναβάθμιση της παραγωγικής βάσης, η προώθηση αναδιρθρώσεων και εκσυγχρονισμών, στη βάση της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού και του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού (και όχι της ανεργίας, της μείωσης του εργατικού κόστους και των ελαστικών μορφών απασχόλησης), και η ουσιαστική και ενεργός εμπλοκή των εκπροσώπων των εργαζομένων και του συνδικαλιστικού κινήματος στη διαχείριση των νέων τεχνολογιών.

Γι' αυτό το λόγο, στηρίζουμε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν:

- Στην κινητοποίηση των κοινωνικών φορέων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κυβέρνησης, προκειμένου να τεθούν σαφείς στόχοι σχετικά με την αύξηση της απασχόλησης στην Θεσσαλονίκη.
- Η προώθηση της συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, και με τοπικούς κοινωνικούς φορείς για την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών, που θα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας για την απασχόληση ανέργων και ειδικότερα μακράς διάρκειας, και των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας.
- Στην ανάπτυξη περαιτέρω δράσης για την πολύμορφη υποστήριξη των ανέργων διαμέσου υπηρεσιών που θα οργανώνονται για το σκοπό αυτό. Οι δράσεις αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν ενημέρωση, συμβουλευτική, καθοδήγηση, ενθάρρυνση και ενίσχυση πρωτοβουλιών ανέργων κ.λ.π..

Είμαστε αντίθετοι σε σύναψη «Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης» που, με πρόσχημα τη δημιουργία επενδυτικών “παραδείσων”, θα προσανατολίζονται στην ταμειακή ενίσχυση των επιχειρήσεων, στη μείωση του κόστους εργασίας, στην υπονόμευση των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων.

Για τον όρο της ανταγωνιστικότητας, κερδίζει έδαφος η αντίληψη ότι αυτή είναι ένα σύνθετο φαινόμενο που εξαρτάται από πλήθος παραγόντων. Σε συμφωνία με την εν λόγω αντίληψη θεωρούμε ότι η οικονομία μιας χώρας θα πρέπει να θεωρείται ανταγωνιστική εφόσον πληρεί τέσσερις συνθήκες:

Προτείνονται οι παρακάτω κατευθύνσεις πολιτικών αύξησης της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας:

A. Μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να ενισχυθεί ο αυτόνομος ρόλος του Λυκείου. Υποχρεωτική 12χρονη εκπαίδευση και προσαρμογή του συστήματος κατάρτισης στις νέες ειδικότητες, οι οποίες είναι αναγκαίες για τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό της οικονομίας. Σε αυτή τη διαδικασία προσαρμογής πρέπει να εμπλακούν οι εργοδοτικές, οι συνδικαλιστικές και οι αρμόδιες κρατικές οργανώσεις.

Απαιτείται γι’ αυτό:

- Για τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια να αναβαθμιστεί το επίπεδο σπουδών και ο εξοπλισμός, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της τεχνολογικής αναδιάρθρωσης που συντελείται,
- Να καθοριστούν στα ΤΕΕ οι αναγκαίες ειδικότητες, το περιεχόμενο των σπουδών και οι συνθήκες της πρακτικής εξάσκησης με την συμφωνία των ενδιαφερομένων κοινωνικών φορέων, των εργοδοτών και των εργαζομένων,
- Να βελτιωθούν με την συμμετοχή επίσης των κοινωνικών φορέων, τα προγράμματα και ο εξοπλισμός της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ), όπως και τα προγράμματα και ο εξοπλισμός των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΤΕΙ),
- Να επωμιστεί ο ΟΕΕΚ το έργο του προσδιορισμού των αναγκών σε ειδικότητες και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την απασχόληση,
- Να διαμορφωθεί ένα σύστημα πιστοποίησης και κατοχύρωσης επαγγελματικών δικαιωμάτων αντίστοιχο με τις ανάγκες των τεχνολογικών μεταβολών και με την ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου των εργαζομένων.

B. Ο ΟΑΕΔ χρειάζεται να προσαρμοστεί στις υπάρχουσες ανάγκες, αναβαθμίζοντας τις υπηρεσίες του, λειτουργώντας αποτελεσματικά και με ευελιξία, αξιολογώντας τις δράσεις του, έχοντας επίσης πρωτογενή γνώση της πραγματικότητας της αγοράς εργασίας, ώστε να είναι αποτελεσματικός σ’ ότι αφορά την καταπολέμηση της ανεργίας. Προτείνεται:

- Να διατηρηθεί ο δημόσιος και τριμερής χαρακτήρας του ΟΑΕΔ, ο οποίος θα μετατραπεί σε μητρικό οργανισμό δημόσιου χαρακτήρα, και να ενισχυθούν οι πόροι του από τον κρατικό Προϋπολογισμό.
- Να δημιουργηθούν τομείς, οι οποίοι θα εποπτεύουν ο καθένας την απασχόληση, την ασφάλιση και την εκπαίδευση και κατάρτιση,
- Να χρηματοδοτούνται οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ οι εισφορές των εργοδοτών και εργαζομένων θα χρηματοδοτούν τον τομέα ασφάλισης, με αύξηση των επιδομάτων,
- Το Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης απαιτείται να αναβαθμιστεί, για να έχει την δυνατότητα να συγκεντρώνει πρωτογενή στοιχεία για την αγορά εργασίας και παράλληλα να αξιολογεί ποιοτικά τις δράσεις του ΟΑΕΔ,
- Να προσαρμοστεί η μαθητεία στον προσανατολισμό της αγοράς εργασίας και να υπάρξει ένα Εθνικό Συμβόλαιο Μαθητείας με την εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων,
- Απαιτείται να συρρικνωθεί σταδιακά η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, και να δοθεί προτεραιότητα στην εναλλασσόμενη κατάρτιση (τη σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση) και να προκηρύσσονται ειδικότητες με βάση τις πραγματικές ανάγκες,
- Απαιτείται να αυξηθούν τα οικογενειακά επιδόματα και τα επιδόματα ανεργίας.
- Απαιτείται αναβάθμιση και στελέχωση των Κ.Π.Α., με προτεραιότητα στην εξατομικευμένη παρέμβαση.

Γ. Οι πολιτικές αναδιάρθρωσης που θα υλοποιηθούν μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, όπως και μέσω των άλλων πολιτικών που επιδιώκουν να επηρεάσουν τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό της οικονομίας, έχουν ανάγκη να υπερβούν τις εξής σοβαρές αδυναμίες:

- Την ανυπαρξία συντονισμού των πολιτικών και των επιχειρησιακών προγραμμάτων που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων,
- Την έλλειψη αξιολόγησης ως προς συγκεκριμένους στόχους σε επίπεδο κλάδων και τομέων της οικονομίας,
- Την ανεπαρκή στελέχωση των υπουργείων, εν όψει μάλιστα των νέων μεθόδων διαχείρισης των ευρωπαϊκών πόρων,
- Την αδυναμία δημιουργίας δομών στήριξης της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ, με τη συνεργασία των ενδιαφερομένων φορέων, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να ξεφύγουν από τον φαύλο κύκλο της χαμηλής παραγωγικότητας και της αναζήτησης μιας διεξόδου μέσω της φτηνής εργασίας.

Η δια βίου μάθηση αποτελεί κεντρική συνιστώσα της ανάπτυξης και προσαρμογής του εργατικού δυναμικού στις ραγδαίες κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές. Καθώς συνδέεται άρρηκτα με την αναβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα στις οικονομικές και κοινωνικές διεργασίες, **είναι πρωταρχικής**

σημασίας ζήτημα, να δοθεί προτεραιότητα στην ενίσχυση της κουλτούρας της δια βίου μάθησης και στη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού προς τη μάθηση εργασιακού περιβάλλοντος.

Σ' αυτό το πλαίσιο, οι πολιτικές και τα μέτρα **για την ενίσχυση της δια βίου μάθησης** θα πρέπει να στοχεύουν πρώτιστα στη βελτίωση της θέσης του ατόμου στην εργασία, την κοινωνία και τους θεσμούς και ως εκ τούτου απευθύνονται και αφορούν στους εργαζόμενους, τους ανέργους, τους εργοδότες και την πολιτεία.

Επιπλέον, η δια βίου μάθηση, αφορά στην παροχή σχετικών ευκαιριών και στη δυνατότητα των ατόμων να τις αξιοποιήσουν και κατά συνέπεια απευθύνεται στο σύνολο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών κατάρτισης διαμορφώνοντας μία νέα αντίληψη και στάση απέναντι στην εργασία. Απ' αυτή την άποψη, είναι καθοριστικής σημασίας ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η αλληλοτροφοδότηση των επιμέρους συστημάτων και επιπέδων εκπαίδευσης, κατάρτισης, επιμόρφωσης και περαιτέρω κατάρτισης.

Ειδικότερα, θα πρέπει:

- Να αποσαφηνιστούν οι σχέσεις και ο ρόλος θεσμών όπως το Ανοικτό Πανεπιστήμιο και τα Προγράμματα Σπουδών Επιλογής με τις τυπικές μορφές εκπαίδευσης προκειμένου να μη υπονομευτεί το πλαίσιο λειτουργίας των ΑΕΙ.
- Να ενισχυθεί ο ρόλος της συλλογικής διαπραγμάτευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των πολιτικών και των μέτρων αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.
- Να προωθηθούν μέτρα διευκόλυνσης της πρόσβασης των εργαζομένων στις υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης

Σ' αυτή την κατεύθυνση το Ε.Κ.Θ. θεωρεί απαραίτητη την υλοποίηση των παρακάτω μέτρων ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο:

Αρχική εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση:

- Ριζική αναμόρφωση των νόμων 2525/97 και 2640/98 ώστε να επιτευχθεί μια ουσιαστική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.
- Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων με στόχο μέσα σε μία τριετία να μην υφίσταται “διπλή βάρδια” και όλα τα σχολεία να είναι πρωινά.
- Μείωση της αναλογίας εκπαιδευτή εκπαιδευομένου και καθορισμός μέγιστου αριθμού μαθητών ανά εκπαιδευτικό τα 20 άτομα.

- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου και ενιαίου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών όλων των μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης (γενική εκπαίδευση, αρχική κατάρτιση, συνεχιζόμενη κατάρτιση).
- Ανάπτυξη μηχανισμών ανανέωσης και εκσυγχρονισμού των ειδικοτήτων και του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με τη συμμετοχή των κοινωνικών συνομιλητών.

Συνεχιζόμενη Επαγγελματική κατάρτιση :

- Ενίσχυση των δομών παρακολούθησης των εξελίξεων στην απασχόληση και τις ειδικότητες με την προώθηση των περιφερειακών παρατηρητηρίων απασχόλησης.
- Ενίσχυση των μηχανισμών διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας της κατάρτισης με την πιστοποίηση των εκπαιδευτών και των προγραμμάτων κατάρτισης από το ΕΚΕΠΙΣ.
- Διαμόρφωση ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της κατάρτισης.
- Κατάρτιση ειδικού ολοκληρωμένου και ευέλικτου προγράμματος για την προώθηση της κατάρτισης των εργαζομένων στις Μ.Μ.Ε.
- Να δοθεί έμφαση στα προγράμματα που οδηγούν σε απασχόληση (σύνδεση κατάρτισης απασχόλησης, ένταξη και εναρμόνιση των προγραμμάτων κατάρτισης των ανέργων στο πλαίσιο ολοκληρωμένων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης) ενώ παράλληλα, τα κριτήρια επιλεξιμότητας θα πρέπει να είναι περισσότερο αυστηρά και στοχευμένα σε ιδιαίτερες κατηγορίες ανέργων.

Δημιουργία φορέα Πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων (σε τοπικό επίπεδο)

Είναι αναγκαία η άμεση δημιουργία ενός συστήματος πιστοποίησης, όπου θα εντάσσονται τα διάφορα επίπεδα και μορφές επαγγελματικής κατάρτισης, ανάλογα με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που παρέχουν και σύμφωνα με τα συνεχώς εξελισσόμενα επαγγέλματα και ειδικεύσεις.

VII. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Η Θεσσαλονίκη διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα που την καθιστούν εν δυνάμει κέντρο οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Πλεονεκτήματα όμως, που αν δεν τα αξιοποιήσουμε στον κατάλληλο χρόνο και με την απαιτούμενη σοβαρότητα, δεν πρόκειται να αναδειχθούν.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Οφείλουμε να αποφεύγουμε λοιπόν, τα μεγάλα λόγια και την ανέξοδη υπερτίμηση του ρόλου της πόλης μας. Η προώθηση των έργων υποδομής πρέπει να αποτελεί συστατικό στοιχείο της πολιτικής για την ανάδειξη του πολλαπλού ρόλου της Θεσσαλονίκης και κατ' επέκταση της Βόρειας Ελλάδας.

ΣΤΟΧΟΙ

Η ολοκλήρωση τους που πρέπει να επιταχυνθεί περιλαμβάνει :

1. τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του αεροδρομίου
2. την Εγνατία οδό
3. την εξωτερική περιφερειακή και τη λεωφόρο της δυτικής εισόδου
4. το μετρό
5. την υποθαλάσσια αρτηρία
6. την αναβάθμιση του λιμένα, η αξία του οποίου επιβεβαιώθηκε με τραγική ειρωνεία κατά και μετά τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία

Η δημιουργία ενός μόνιμου φορέα υπό την ευθύνη της πολιτείας και τη συμμετοχή των φορέων της Πόλης για το συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων, θεωρούμε ότι είναι αναγκαία για την υπέρβαση των δυσκολιών και των αγκυλώσεων που παρατηρούνται.

Τέλος, Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης, ο εθνικός εκθεσιακός φορέας της χώρας μας, συνδεδεμένος με την οικονομική και κοινωνική φυσιογνωμία της πόλης μας, αποτελεί θεσμό με ιστορικό φορτίο για τους πολίτες της Θεσσαλονίκης και της Βόρειας Ελλάδας και παράλληλα σημαντικότετη εκδήλωση στην οποία προβάλλονται τα επιτεύγματα στην παραγωγή και την οικονομία τόσο της χώρας μας αλλά και της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων, της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της παραευξείνιας ζώνης.

Η ΔΕΘ, διαθέτει την υποδομή, τη γνώση και την εμπειρία ώστε να ανταπεξέλθει με επιτυχία στον εντεινόμενο ανταγωνισμό με προϋποθέσεις βέβαια που θα κατοχυρώνουν το ρόλο και την προοπτική της. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι παραγωγικοί φορείς της πόλης μπορούν να είναι, σε μεγάλο βαθμό, οι εγγυητές μιας τέτοιας πορείας.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Ο κοινωνικός τομέας είναι αρκετά υποβαθμισμένος στην πόλη μας, και μάλιστα, υπάρχει μεγάλη διάσταση ανάμεσα στη Δυτική και ανατολική Θεσσαλονίκη.

Η δημιουργία θέσεων εργασίας στους λεγόμενους “νέους τομείς” θεωρείται, μαζί με τη μείωση του χρόνου εργασίας, ένας από τους κυριότερους τρόπους αντιμετώπισης της ανεργίας. Πρόκειται για τομείς όπως η κοινωνική οικονομία, το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής, ο πολιτισμός και ο τουρισμός, που συνδέονται με την κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε τοπικό επίπεδο και με την τοπική ανάπτυξη, και οι οικονομικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται αφορούν τόσο τις υπηρεσίες, όσο και την παραγωγή. Οι θέσεις εργασίας δημιουργούνται από το δημόσιο τομέα (τοπική αυτοδιοίκηση), τον ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό τομέα και από σχήματα αυτοοργάνωσης των ανέργων, και προς αυτήν την κατεύθυνση στρέφεται ο κύριος όγκος των χρηματοδοτήσεων των προγραμμάτων επιδότησης εργασίας στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Το ζητούμενο πρέπει να είναι η δημιουργία κανονικών θέσεων εργασίας και η ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων και όχι η στατιστική, τεχνητή, μείωση των ποσοστών της ανεργίας και η συνεχής εναλλαγή των ανέργων σε ευκαιριακές απασχολήσεις.

Στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα, εκτός από ένα πρόγραμμα “φροντίδας στο σπίτι” που αναπτύχθηκε σε λίγους δήμους της Αθήνας, και Θεσσαλονίκης, δεν έχει διερευνηθεί και αντιμετωπιστεί ουσιαστικά η δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας στους τομείς αυτούς.

Προτάσεις

- χρηματοδότηση μελετών σε τοπικό επίπεδο για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στον τομέα της κάλυψης τοπικών κοινωνικών αναγκών και της ανάπτυξης βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων (υπηρεσίες και παραγωγή).
- οικονομική ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικών κοινωνικών φορέων για την άμεση δημιουργία κανονικών θέσεων εργασίας μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών κάλυψης υπαρκτών κοινωνικών αναγκών
- ανάπτυξη, σε τοπικό επίπεδο, δικτύων συνεταιρισμών ανέργων, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, τα εργατικά κέντρα και άλλους κοινωνικού φορείς, οι οποίοι θα λειτουργούν **εμπορευματικά, αλλά μη κερδοσκοπικά**, για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε τομείς όπως το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής, ο πολιτισμός και ο τουρισμός. Οι συνεταιρισμοί αυτοί θα μπορούν να χρηματοδοτούνται ταυτόχρονα από διαφορετικές πηγές: εν μέρει από τους χρήστες, από το κράτος, από τις τοπικές αρχές και φορείς, αλλά και από ιδιώτες υπό τη μορφή δωρεών που εκπίπτουν από τη φορολογία.
- ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων στον κοινωνικό τομέα (κοινωνική εργασία, συνεταιρισμοί ανέργων κ.λ.π.), ώστε να διασφαλίζονται πλήρη δικαιώματα των εργαζομένων σε αυτόν. Η εργασία τους πρέπει να διέπεται

από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο και τις ίδιες αμοιβές με τις αντίστοιχες εργασίες στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

VII. ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Παρατηρούνται τρομακτικές ελλείψεις και η επικρατούσα κατάσταση είναι απαράδεκτη. Τις ασυνέπειες υφίστανται κυρίως οι εργαζόμενοι η ποιότητα ζωής των οποίων και ο υπάρχων κοινωνικός εξοπλισμός είναι χαμηλά.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Σχολεία

Θα πρέπει **να ενισχυθεί η προσχολική αγωγή** και να εφαρμοστεί ο θεσμός του **ολοήμερου σχολείου** στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με παράλληλη εισαγωγή του επαγγελματικού προσανατολισμού, της πληροφορικής και της εκμάθησης “δεύτερης ξένης γλώσσας”.

Για τη βελτίωση της ποιότητας του σχολικού συστήματος και την αναβάθμιση του ρόλου της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι άμεσες προτεραιότητες που θα πρέπει να τεθούν είναι:

- Η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων με στόχο μέσα σε μια τριετία να μην υφίσταται “διπλή βάρδια” και όλα τα σχολεία να είναι πρωινά.
- Η μείωση της αναλογίας εκπαιδευτή / εκπαιδευόμενου και καθορισμός μέγιστου αριθμού μαθητών ανά εκπαιδευτή τα 20 άτομα.
- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένου και ενιαίου συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών όλων των μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης (γενική εκπαίδευση, αρχική κατάρτιση, συνεχιζόμενη κατάρτιση).
- Η ανάπτυξη μηχανισμών ανανέωσης και εκσυγχρονισμού των ειδικοτήτων και του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με τη συμμετοχή των κοινωνικών συνομιλητών και τη συστηματική υποστήριξη που θα πρέπει να παρέχουν εξειδικευμένες επιστημανικά δομές, όπως είναι τα ΕΠΑ και τα Εξειδικευμένα Κέντρα Σχεδιασμού της Κατάρτισης.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του εκπαιδευτικού μας συστήματος είναι τα υψηλά ποσοστά σχολικής διαρροής (10%) και ο λειτουργικός αναλφαβητισμός (50%). Για την αντιμετώπιση τους είναι απαραίτητη η προώθηση στοχευόμενων προγραμμάτων για τους μαθητές που

αντιμετωπίζουν αυξημένες μαθησιακές ή άλλες δυσκολίες ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της σύγχρονης εκπαίδευσης. Σ' αυτή την κατεύθυνση προτείνεται η δημιουργία μηχανισμού λειτουργικής επανένταξης όσων έχουν εγκαταλείψει το σχολείο στο τυπικό Σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή στο σύστημα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον μέτρα για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής είναι:

- Προώθηση της ενισχυτικής διδασκαλίας για τους αδύνατους μαθητές.
- Ανάπτυξη ευέλικτων προγραμμάτων εκπαίδευσης για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν αυξημένους κινδύνους μη – ολοκλήρωσης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- Παροχή αυξημένων κινήτρων για ολοκλήρωση των σπουδών σε μαθητές που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή / και προέρχονται από οικογένειες των οποίων το εισόδημα βρίσκεται στα χαμηλότερα φορολογικά κλιμάκια ή σε μαθητές των οποίων ένας από τους δύο γονείς είναι άνεργος.

Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα και αποτελεσματικά το πρόβλημα της σύνδεσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Σ' αυτή τη βάση είναι αναγκαίο να ενεργοποιηθούν και να λειτουργήσουν θεσμοί και μέτρα κοινωνικού ελέγχου (π.χ. Περιφερειακές Εκπαιδευτικές Επιτροπές στα ΚΕΤΕΚ, εφαρμογή της περιοδικής εξέτασης της απορροφητικότητας των ειδικοτήτων των ΙΕΚ και επανασχεδιασμού τους, δημιουργία νέων τμημάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μόνο εφόσον προηγείται έρευνα τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας τους σε σχέση, είτε με τη ζήτηση της αγοράς εργασίας είτε με τις ανάγκες της επιστημονικής προόδου).

Επιπλέον είναι αναγκαία:

- Η δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης της εξέλιξης των επαγγελματιών, ανανέωσης και εμπλουτισμού των επαγγελματικών προφίλ και αντίστοιχης αναμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων με συστηματικό τρόπο.
- Η δημιουργία μηχανισμών (Παρατηρητήρια Απασχόλησης) παρακολούθησης των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και πρόβλεψης των ειδικοτήτων με ενίσχυση της περιφερειακής τους διάρθρωσης. Επιπλέον σύνδεση και τροφοδότηση με τους μηχανισμούς προσδιορισμού της προσφοράς εκπαίδευσης (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, ΟΕΕΚ, ΟΑΕΔ).
- Η ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων, με την ίδρυση μηχανισμών συμβουλευτικής και κατανόησης της παραγωγής και του κόσμου εργασίας. Καθοριστική απ' αυτή την άποψη είναι η περιφερειακή διάρθρωση του ΕΚΕΠ σε τριμερή βάση.

Αρμονικός συνδυασμός επαγγελματικού και οικογενειακού βίου

Η δυσαρμονία του επαγγελματικού και του οικογενειακού βίου αποτελεί μία από τις βασικότερες αιτίες τόσο για την δυσκολία ένταξης και επανένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας όσο και για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αυτές ως προς την πρόσβαση στα προγράμματα κατάρτισης και την εξέλιξη της επαγγελματικής τους καριέρας, κυρίως σε θέσεις υψηλής ειδίκευσης και ευθύνης. Σε χώρες όπως η Ελλάδα, όπου οι γυναίκες παραδοσιακά επιβαρύνονται σχεδόν αποκλειστικά με την ευθύνη των παιδιών κάτω των 5 ετών, καθώς και την ευθύνη άλλων εξαρτώμενων ατόμων, το πρόβλημα παίρνει ιδιαίτερα σοβαρές διαστάσεις και χρήζει άμεσης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης. Απαιτείται ανάπτυξη δραστηριότητα με σκοπό την βελτίωση των δυνατοτήτων φύλαξης των παιδιών και της βοήθειας στο σπίτι.

ΜΕΡΟΣ Γ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Χ. ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΔΟΜΗΜΕΝΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Αντιλαμβανόμαστε τον κοινωνικό διάλογο, ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους τους τοπικούς φορείς αλλά και την Κυβέρνηση αποκλειστικά σαν έκφραση της ανάγκης για καλύτερη συνεργασία των παραγωγικών φορέων στην κοινή τοπική και κοινωνική προσπάθεια για τη βελτίωση της θέσης της πόλης μας στο νέο διεθνή και ιδιαίτερα τον ευρωπαϊκό καταμερισμό εργασίας.

Οι Συνδικαλιστικές Οργανώσεις θεωρούσαν και θεωρούν ότι κάθε διαδικασία διαλόγου είναι συστατικό στοιχείο μιας οργανωμένης κοινωνίας. Γι' αυτό και ουδέποτε αρνήθηκαν τη συζήτηση για την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων της κοινωνίας και της χώρας. Ένας τέτοιος διάλογος μπορεί να προσφέρει στην κοινωνία όταν μάλιστα συνοδευτεί από αξιολόγηση των πολιτικών και δράσεων οι οποίες μέχρι τώρα έχουν ασκηθεί όπως:

- του αναπτυξιακού νόμου και των θετικών (ή όχι) επιδράσεών του στην υπόθεση της ανάπτυξης σε συνδυασμό με την απασχόληση.
- των διαρθρωτικών αλλαγών στον αγροτικό τομέα της οικονομίας και τις επιπτώσεις από την τροφοδότηση της αγοράς εργασίας με συνεχώς διογκούμενο εργατικό δυναμικό.
- οι ευρύτερες διαρθρωτικές αλλαγές στο δημόσιο και ευρύτερα δημόσιο τομέα της οικονομίας.

- για τις ολοκληρωμένες μεταναστευτικές πολιτικές και την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ήδη υπαρχόντων ξένων εργατών, οι οποίοι χρησιμοποιούνται στη μαύρη αγορά εργασίας.
- για την απορρόφηση κονδυλίων και την αποτελεσματικότητα των δράσεων των ΚΠΣ, ιδιαίτερα μάλιστα στον τομέα των ονομαζόμενων ενεργών πολιτικών απασχόλησης.
- τη βελτίωσή του θεσμικού πλαισίου ώστε να διασφαλίζονται τα εργασιακά δικαιώματα.